Wisu semju proletareeschi, saweenojatees! Maksà 6 santimi.

Strahdneeku Awise

Sozialdemokratisks laikraksts

Aboneschanas maksa: Par 1 mehnesi; bes peesuhtischanas . . Ls 1.20; ar peesuhtischanu . . . „ 1.40; uf ahrsemem . . . . „ 2.80

Redakzija: Wezais tirgus Nr. 7, Tahlrunis Nr. 46. Runas stundas no 12—5, isnemot swehtdeenas.

Pasta kastite Nr. 4

Ekspedizija Speestuwe Kantoris: Helenes eelà Nr. 8, Tahlrunis Nr. 275. Atwehrts no 8—5, swehtdeenàs no 8—10.

Sludinajumu maksa: Par sihku rokstu rindinu: preeksch pusè un tekstà . . 24 sant., sludinajumu dakà . . . 10 „, darba spehka peedahwajumi 4 „

№ 36 (1329) Leepajà, treschdeen, 13. februari 1924. g. Sestais gads

Atlikumi sewischki lehti! Gadijums!

Jnwenturas ispahrdoschana

Wisas prezes pahrdodamas par eewehrojami paseminatàm zenam.

Pahrdoschanà nahk: **Kungu un damu kokwilnas un wilnas drehbe**, kà ari **krekla drehbe, palagu un galda audekli.**

Grandu eelà 52. Manufakturweikals A. PERLMAN. **Grandu eelà 52.**

Gadijums! Atlikumi sewischki lehti!

Reapdomiga isrunaschanàs.

Pehz „Temps“ sinam, Latwijas bij. min. presidents un ahrleetu ministrs S. Meierowiza kgs daschas deenas pirms atkahpschanàs no amata dewis presei paskaidrojumus par Latwijas ahrejo politiku. Winsch isteizees: „Par Latwijas-Leetawas saimneezisklàm atteezibam newar rastees nekahdu schaubu. Muhsu atteezibas ir koti tuwas un abu walstu saimneezisklà politika eespehjami tuwinama. Turpretim Latwijas un Leetawas politisklàs programas ir gluschi pretejas. Latwijas interesès ir usturet un attihstit wislabakàs politisklàs atteezibas ar Poliju; Leetawa, turpretim, weenmehr wehl ir ar muhsu sabeedroto Poliju naidigàs atteezibàs. Tadehl es neatrodu par eespehjamu noslehgt saweenibu ar tahdu Baltijas walsti, kura ir, tà sakot, kara atteezibàs ar weenu no saweem tuwakeem.“ Kà „Jaun. Sinas“ raksta, tad scho S. Meierowiza kga teescham apbrihnojamo interwiju pahrdrukà tahds Kaunas laikraksts sem wirsraksta „Nemsim wehrà“. Waj teescham muhsu politisklàs atteezibas ar Leetawu ir „gluschi pretejas“ (tout différents) un waj Polija jau ir muhsu ofizialais sabeedrotais? Waj scho neweiklo sarunu nederetu noskaidrot?

Meschu konzesiju leetà

„L. W.“ sino, ka waldibas usdewumà uf Makkawu isbrauksschot delegazija sekoschà sastahwà: preeksch sehdetajs suhtnis Makkawà K. Osols, lozekli: finansu ministrijas tirdsneezibas un banku nodalas waditajs Kazens un semkopibas ministrijas meschu d-ta wizedirektors Robeschneeks. Delegazijai brauks lihds weens leetpratejs kokrubpneezibà, kuru waldiba eezels no kokrubpneeku saweenibas usstahditeem kandidateem.

Sarunàs ar padomju waldibas preekschstahwjeem komisijai jaweenojas ari par wiseem konzesijas ismantoschanas noteikumeem. Konzesijas apmehri naw wehl noteikti, bet paredsams, ka 10.000 — 15.000 desetinas meschu tee nepahrsneegs. Kas atteezas uf konzesijas ismantoschanas weidu, tad, laikam, weenosees par jauktu latweeschu-kreewu sabeedribu, kurà no muhsu puses eeeetu priwatpersonas, resp. firmas. Walsts pelnas teesu no konzesijas meschu ismantoschanas isleetos ispositeem apgabaleem par labu. Delegazija dosees zelà jau schonedel.

Warschawas konferenze.

LTA. Warschawà, 11. febr. (A. W.) Baltijas walstu ahrleetu ministrus sagaida eerodamees Warschawà peektdeen. Polijas suhtni no Helsingforsas, Tallinas un Rigas eeradisees jau otrdeen. Konferenzes pirmà sehde buhs weltita apsweikumeem un programas isstrahdaschanai.

Anglijas waldiba un 8 stundu darba deena.

LTA. Berlinè, 12. febr. (Wolfs) Anglijas kabineta apspreedès par waldibas deklarazìju, pehz „Vorwärts“ Londonas korespondenta informazijas, leela wehriba peegreesta darba ministra Toma Schou projektam par atsewischko walstu darba ministru usaizinaschanu uf konferenzi Londonà jautajumà par 8 stundu darba deenu. Uf scho konferenzi paredsets ari usaizinat Wahziju.

Baldwina jauneewehleschana.

LTA. Londonà, 11. febr. (Reuters) Anglijas konserwatiwàs partijas konferenze weenbalsigi eewehlejusi Baldwinu no jauna par sawu ofizialo lideri.

Baldwins usstahjees ar runu par turpmako konserwatiwàs partijas politiku, pee kam usswehris, ka aissargu muitas projekti pagaidam jaatleek, jo Anglijas wehletaji isteikuschees pret wineem.

Tschitscherins slawè Musolini.

Romà, 12. febr. (Reuters) Pehz sinam no ofizioza awota Italijas suhtnis Maskawà sanehmis Tschitscherina notu, kurà tas issaka gandarijumu par Kreewijas — Italijas lihguma paraksstischanu, kas esot koti eewehrojams faktors wispahrejà meera weizinaschanai un eewadot jaunu laikmetu abu walstu atteezibàs. Nota sewischki iszel Italijas ministru presidenta Musolini nopelnus lihguma noslehgschanà.

Hoeschs Wahzijà.

LTA. Parisè, 11. febr. (Wolfs) Pehz pilnwaru dokumentu eesneegschanas Wahzijas wehstneeks son Hoeschs tahlakà sarunà ar ministru presidentu Puankarè sneedsa sawas waldibas usdewumà paskaidrojumus atteezibà uf agrako apstahklu atjaunoschanu okupetos apgabalos. Schini apspreedè pahrrunats ari reparaziju jautajums.

Separatistu ahleschanàs.

LTA. Neuburgà, 11. febr. (Wolfs) Pirmdeen preekschpusdeenas Neuburgà ar automobili eeradusches separatisti, lai apzeetinatu pilsehtas galwu. Kad pehdejais tam pretojàs, separatisti to sasitusschi un ar schahweenu eewainojuschi kruhtis. Zaur schahdu atgadijumu usbudinatee Neuburgas eedsihwotaji sasituschi automobili un padsinuschi separatistus.

Kronika.

— Melnàs juhras ostu aissalschanas dehl apstahjees Kreewijas labibas eksports.

— Nujorkas birschà zirkulejot baumas par itkà gaidamu rentes markas krischanu.

— Libekas pilsehtas wehleschanàs sozialdemokrati un kom. dabujuschi 38 (lihds schim 45) un pilsoni 42 (35) mandatus.

— Reichstags sanahks 20. februari.

— Joffe stipri slims eeradees Warschawà.

— Wahzijà komunisti gatawojuschi uf 13. febr. leelas demonstrazijas.

— Ungarijas min. pres. grafs Betlens dueleschotees ar bij. min. pres. Rokowsku.

— Rewoluzija iszehlusees Gondurefà.

Jaunajà Teatrì

Treschdeen, 13. februari,

Tas, kuru plikè.

Kipis auksta uhdena.

Nupat Leepaju apmekleja finansu ministrs Kalnings, satiksmes ministrs Pauluks, Kreewijas suhtnis Uralows un Kreewijas tirdsneezibas pahrstahwis Jusbaschews — ne tapehz, lai paplahpatos banketos un pee glahses tehjas, bet lai pahrleezinatos par Leepajas ruhpneezibas un tirdsneezibas spehjam. Un, spreeschot pehz ministru un Kreewijas suhtna isteizeeneem preses preekschstahwjeem, eespaids ir bijis labs. Bet neraugotees uf scho labo eespaidu, neraugotees uf suhtna Uralowa aisrahdijumeem, ka Kreewija waretu dot Leepajas fabrikam pasuhtijumus, waretu ari transitu nowadit zaur Leepaju, ja ween buhtu nokahrtots dselszela satiksmes jautajums, t. i. pahrschuhts Leepajas-Moscheiku zelsch uf kreewu platuma, — neraugotees uf wisu to, finansu ministrs isgahsch uf leepajneeku galwam kipi auksta uhdena, pateikdams, ka zela pahrbuhwei naw lihdsekku un schis darbs jaatleek uf wehlakeem gadeem. Un schis pasinojums teek publizets reisè ar Uralowa pasinojumu, ka Wentspilli wisas noliktawas pahrpilditas un prezes jaiskrauj teeschi uf bruga! Pateesi, weena no leelakàm muhsu dsihwes atschgahrnibam, kad walsts saimneezibas waditajs pats sawàm azim redz, ka Leepajai wajaga, pats ar sawu muti atsihst Leepajas preekschrozibas, bet tani paschà reisè itin meerigi pasaka: tas wiss tomehr jaatleek uf wehlakeem gadeem.

Ap ko leeta grosas? Ap 100, 200, nu, kaut 300 miljoneem weenreiseju isdewumu kreewu platuma satiksmes zela radischanai. Ap sumu, kura jau pahris nahkoschos gados eetezetu walsts kasè atplaukuschàs tirdsneezibas un ruhpneezibas nodokku weidà. Wisas sihmes rahda un pehdejee starptautiskee notikumi to jo krasi pastrihpo, ka Kreewijas tirdsneeziba ar ahrsemem un otradi ir leela usplaukuma preekschwakarà, ka transita walstinam austrumu satiksmè ar reetumeem sagaidams leels darbs. Bet Ringolds Kalnings pateiz: jaatleek uf wehlakeem gadeem! Pateesi, no schi wihra, kursch sawà laikà isweizigi prata nostiprinat muhsu walutu, wareja sagaidit ko wairak. Wareja sagaidit, ka winsch nostahsees uf walsts interescha weedokla, atteikdees no orienteschanàs weenigi uf Wentspilli.

Naw lihdsekku — saka winsch. Bet mums jasaka: bijusi tik griba, gan tad ari lihdsekli rasti. Un taisni scho gribu mehs neredsam. Mehs sinam, zik nadsigi daschadi Rigas kungi isstrahdaja wissantastiskakos dselszelu projektus, mehs sinam, ar kahdu neatlaidibu wini tos mehginaja eesmehret Leepajas un Kursemes preekschstahwjeem tam noluhkam sasauktàs apspreedès, mehs ari sinam daschu reforu atklahtu usstahschanos pret Leepajas-Moscheiku zela pahrschuhschanu un beidsot mehs sinam ari to, ka augsti un gudri wihri ne weenmehr spehj upuret sawas personigàs simpatijas un intereses — walsts interesem. Sinot wisu to, mehs netizam apgalwojumam, ka naw lihdsekku, bet pastahwam uf to, ka naw gribas.

Warbuht teescham ir wajadsigi 300 miljoni, lai peeslehgtu Leepaju walsts saimneezisklai dsihwei. Bet schee miljoni, pehz muhsu pahrleezibas, ir sadabujami, ja ween usskata Leepajas dsihwibu par walsts nepeezeeschamu. Jr daudz isdewumu, bes kureem Latwija tuwakos pahris gados pateesi waretu istikt. Daudz naudas teek isdotas otràs un treschàs schkiras wajadsibam. Mehs gresnojam wehl nepabeigtas ehkas sasadi, swinam spahru swehtkus, kad pats pamats wehl naw nostiprinats. Un tad nereti nahkas tikai pabrihnetees, ka sasade apdruhp, spahres neturas . . .

Nostahdisim jautajumu tà: kas ir nepeezeeschamaks: Leepajas un Kursemes saimneezisska atdsihwoschanàs waj baletdejotaju un dozentu ahrsemes zelojumi? Leepajas-Moscheiku platsleeschu zelsch waj Leepajas opera un konserwatorija? Besdarba likwidazija waj ne welnam newajadsigu Tillberga glesnu uspirkschana? Un tà tahlak. Ja, atbildès patenteti kulturas un mahksias aisstahwji, tas wiss ismaksà tikai daschus miljonus, bet jums wajadsigi 300 miljoni. Bet ja mehs sawilksim kopà, zik pa scheem pahris gadeem isdots dozentu, Lapinu Jahnu un aktrischu zelojumeem, zik ismests operam un konserwatorijam, newajadsigu schurnalischu isdoschanai un daschadu „nazionalu“ organisaziju subsideschanai un ja mehs tam peeweenojam desmitus miljonus, kas isschkeesti un jo projam teek bahrstiti wisai apschaubamu waislas stwenu, ragalopu un sehklu uspirkschanai, ja peeskaitam milsu sumas daschadàm agronomiskàm palihdsibam, — tad droschi ween sadabusim diwi reis 300 miljonus.

Jr nepateizigs darbs, usstahtees pret „kulturu“, kaut ari tikai sofu pehdinàs. Bet ja wesela treschdala walsts un otra Latwijas pilsehta atrodas saimneezisska pamiruma stahwokli, tad jakeras ari pee nepateiziga darba. 16 miljonus gadà aprij nazionalà opera, 20—25 miljonus isdala kulturas fonds daschadu zelotaju pabalstam. Leepajà uf ahtru roku teek isgubrota opera un konserwatorija, kuras sliktas wadibas dehl ar wiseem walsts pabalsteem waj nu isputejuschas, kà konserwatorija, waj ari taisas isputet, kà tagad opera. Waj mehs tàm pakal raudasim? Netizam wis. Wispirms tak jarada pamats scho mahksias eestahschu pastahweschanai, un tad war radit ari schis eestahdes. Mehs netizam, ka bes operas un konserwatorijas leepajneeki pahris nahkoschos gados paliks dumjaki, bet esam pahrleezinati, ka ar schim eestahdem un bes darba un pelnas awoteem mehs gan kluhsim arweenu nabagaki. Ari bes zelojumeem un schurnalischeem mehs daschus gadus wehl istiksim, bet mironismaka Leepajas ruhpneezibà un tirdsneezibà ta muhs beidz nost. Agronomistà palihdsiba un waislas stweni, ak, labak nemaz nerunat par teem . . .

Daudz miljonu teek schkeests pattaban gluschi newajadsigi, — to, mums schkeet, sin ari finansu ministrs. Bet winsch to nesaka, kad runa eet par Leepajas ruhpneezibas un tirdsneezibas dsihwibas jautajumu. Winsch tikai pateiz: naw lidsekku un tapehz jums buhs wehl pahris gadus ar nahwi jazihnas.

Kipis auksta uhdena! J. Dr.

Jsnahzis mehneschraksts

Domas № 2.

Satura: A. Upischa, K. Dselsa, K. Dsilleja, J. Grota, L. Laizena, A. Kurzija, L. Paegles, Apsesdehla, P. Birkerta, Dr. A. Preedkalna, L. Ahbolina, K. Vilmana, W. Dawida u. z. d. d.

Burtniza maksà 60 rbl. Red. un eksp. Rigà, Merkela eelà Nr. 1, dz. 3, tahlr. 29-72.

Eekschseme.

Aisdewumi sehklai.

Schonedel laukfaimneezibas departaments issuhtis uf wisam aprinku waldem sawus darbineekus, lai organisetu sehklas truhkuma nowehrschanas darbus. Sinas par sehklas truhkumu uf 1. febr. no 526 pagasteem eesuhtijuschi 479. Kopsumà peetruhkst sehklai: ausu 641,000 pudu un meeschu 338,000 p. No schi daudsuma saweem lihdsekleem eepirkt wajadsigo sehklas labibu nespehj 34 015 saimneezibas: ausu 533,000 p. un meeschu 255,000 pudu. Atwehleto 1 miljonu latu leelo kreditu issneegs zaur aprinku waldem diwos panehmeenos, pee kam tuwakà laikà pahrwedis 550,000 ls, bet pahrejo dalu atkaribà no pirmà pahrweduma isleetoschanas. Aisdewumi bes proz. ar atmaksu 1924. g. 1. dezembri. Kà nodroschinajumu bes lihdf schim parastàm paradsihmem paredsets prasit solidaru galwoschanas rakstu no katra atsewischka pagasta sehklas aisnehmejeem kopigi. Br. S.

Labu sehklu eepirkschana.

No waldibas atwehletà 1 milj. latu leelà sehklas fonda laukfaimneezibas departaments eepirks ahrsemès 3000 pudu selekzionetas sehklas. Paredsets eegahdat muhsu apstahkleem peemehrotàs labas schkirnes un isdot tàs sehklas audsetaju saimneezibam, kuras peteikuschàs uf sehklas audsescham un bes tam no departamenta pufes atsihtas schim noluhkam par peemehrotàm. Minetàs sehklas eegahdaschanai reserwès 30,000 latu. —s.

Linu tirgus.

Tagad Rigà peenahk 40 — 45 wagoni linu deenà. Labums apmeerinoschs. Schkeedra wahjaka, kà agrakos gados, kaut gan ne tik slikta, kà wareja domat. Isnahkums no steebreem masaks, kà agrak, un domajams, ka schogad newarès eksportet wairak par 18—19 000 tonnam. Rostgi rihkojas linu apstrahdaschanas fabrikas. Saikawà un Smiltenè jau strahdà. Zeswainè ussahks darbus tuwakàs deenàs. Rudeni scho fabriku skaits jau sneegsees lihdf 10 wai 12. J. S.

Juhrneeku kongress

sanahza swehtdeen, 10. febr., Rigà. Peedalijàs ap 30 delegatu. Kongresu sasauza Latwijas juhrneeku un eekschejo uhdenu brauzeju saweniba, kurà apweenoti juhrneeki no kugu puikam lihdf kapteineem; beebru skaits sneedsas pahri 2.000. Wisu Latwju juhrneeku skaits ir ap 6.000, bet wiss wairums kalpo uf Amerikas kugeem. Saweenibas walde pahrweetojusees no Leepajas uf Rigu. Juhrneeku apstahklus uf muhsu kugeem raksturoja kà ahrkahrtigi gruhtus, un tapehz ari notikuschi pehdejee juhrneeku streiki, kureem noteikti saimneezisks raksturs. Uf kugeem darba laiks nenoteikts, pahrtika neapmeerinoscha, glahbschanas lihdsekli tikpat kà nekahdu, jau tà masàs algas no 4.000 r. samasinatas uf 3.600 rub. mehn. Tika norahdits, ka wisa launuma sakne ir tas apstahklis, ka juhrneezibas departamenta noteizoschais personals ir gan teeschi, gan neteeschi kugu ihpaschneeki (rederi). Departamenta rihziba ir pret walsts labumu. Tas jagrosa. Japeelaisch juhrneeku preekschstahwji algas, pahrtikas un darba laika normu isstrahdaschanà, peemehrojotees Schenewà isstrahdatai darba konwenzijai. Jaruhpejas ari par juhrneeku namu Rigà un winu kulturelàm wajadsibam. Apspreeda juhrneeku eekschejàs dsihwes instrukzijas sewischki par saweenibas turpmako darbibu un eewehleja saweenibas waldè 6 Rigas un 3 Leepajas juhrneekus.

Muitas eenehmumi

sastahda: 1921. g. — 15,538,120 ls., 1922. g. — 37,349,594 ls un 1923 gadà — 49,442,879 ls. Trihs gadu laikà muhsu walsts ahrejà tirdsneeziba pawairojusees apm. trihskahrtigi.

Kontrabandisti.

Uf Latwijas - Leetawas robeschas pee Schagares pag. apzeetinati wairaki kontrabandisti, kuri braukuschi ar 4 sirgeem. Winu ragawàs atrada apm. 48 pudus schahwetu auglu.

Riga.

Peekrahptee streiklauschi.

Nazionalà kluba peedehkli — Nazionalà atwalinato karawihru beedribà (nesajaukt ar Latwijas atwalinato karawihru beedribu), kura tika „slawena“ kà streiklauschu werwetaja Rigas un Leepajas ostas strahdneeku streikos, paschreis esot weens breesmigs sajukums. Beedriba nosuhtija uf Leepaju „likwidet“ ostas strahdneeku streiku weenu partiju streiklauschu, bet tee tur israhdijuschees leeki un newajadsigi, un nu naw, kas wineem famaksà zela naudu un saudejumus. Uf schi pamata leeta nonahkusi tik tahlu, ka teek sasaukta sapulze, kur paredsama galwu masgaschana „wadoneem“. Wisà beedribas darbibà wispahr esot daudf dihwainibu. Domà, ka ari prokuraturai buhschot jasakot saws wahrds. Preekschneeks K. wehl schodeen naw norehkinajees ar zitàm beedribam, kur winsch agrak, buhdams par preekschneeku, eekasejis naudu, bet wehl arweenu to „glabà“ pee sewis. — Atwalinateem karawihreem war tikai eeteikt drihsaki atswabinatees no scho urrà nazionalistu wadonibas un greest muguru beedribai, kur winus ismanto weikli laudis sem nazionalistu maskas. sd.

Slepenais besdrahts telegrafs.

Leetu par slepeno besdrahts telegrafu Mescha parkà nodod Rigas apgabalteesas prokuroram Sweedrijas pawalstneeka, 38 g. w. Heinricha Bechshefta saukschanai pee atbildibas. B. darbojas tirdsneezibas nama „Duvac“ kantori, Walnu eelà 1. Pasta-telegrafa wirswalde ismehginajusi Bechshefta aparatu un atsinusi, ka ar aparatu war uskert wisas Eiropas besdrahts telegrafu staziju telegramas. Pateesibà tas ari notizis, kaut gan Bechshefts saka ussahdijis aparatu tikai konzertu noklausischanai. Aparatu eewedis wina pastna Salamansens no Danijas. J. S.

Ledus stahwoklis

Rigas juhras lihzi naw uslabojees. 11. februari pee Kolkas raga, Liserortes un Mikela bahkas weetam stiprs sadsihts un weetam stiprs klejojoschs ledus. Tàpat Ainaschos un Daugawgrihwà beess ledus juhrà. Kugneeziba ar Rigas ostu naw eespehjama.

Wisa nelaime — ehschanà.

Pehz „J. S.“ kahds isbijis dselsszelneeks Kalninsch — Sukkurs lasa Sporta b—bà par jaunibas atguhschanu, par dilona, reimatisma, sifilisa un zitu bihstamu slimibu isdseedeschanu ar gaweschanu. „Gudrais“ lektors to sola, apgalwodams, ka zilweks war atdsimt wairak reises. Wina muhscha garums 150—200 gadi. Wisas nelaimes zehlons — ehschana. Ehdot galu, maisi, peenu, olas, miltus un t. t., zilweks „peeklihsterè“ sawas „deewischkàs eekschas“ un tam jabeidsas nost. Tahdà galas, peena un miltu „klihsteri“ mihlot eeperinatees bazili. Atswabinatees no bazileem warot weegli. Wajagot pahrdsimt un to warot katrs isdarit, nechdot 40 deenas. Kursch istureschot 40 deenas bes ehschanas, tas palikschot uf pusi weeglaks un buhschot wesels kà rutkis. Tà istihritu zilweka meesu warot greest kà kahli. Ustinis ari wairs netekot. Ta, luhk, esot wisa indeeschu sakiru gudriba! Scho jauno sinibu sauzot par „Neo wegetari“. Ja nu kahds tomehr newar atteiktees no ehschanas waj „rihschanas“ paraduma, tam K.-S. eeteiz: ehst weenigi newahritus auglus un dahrsa saknes. Maises zepschana, ehdeenu wahrischana, kehlis ar daschadeem katleem — newajadsigi trahmi. Pats lektors jau wesels gadu isteekot bes teem, bet esot wesels un jautrs kà jauneklis. Tam newajagot kabatas drahninas, jo degunà glotas wairs neesot. Tas jau esot isschuwis kà tabakas maks un bazili eekschà neleenot. Beigàs usaizinaja apweenotees gawetaju pulzinos.

Limbaschi. Zeenigtehwa nekauniba. Kahdam P. nomira behrns. Tà ka P. famaksajis draudses nodokli Steika algai — 400 r., tad winsch greesees pee Steika, lai behrnu iswada. Bet atkal nelaime, P. laulajees dsimtsfaraksstu nodalà, kur pehz Steika wahrdeem „truhkstot Deewa swehtibas“. Nosahkadams wisus, kas laulajas dsimtsfaraksstu nodalàs, par komunisteem, Steiks isdsinis P. ahrà, teikdams, lai winsch sawu behrnu rokot grantsbedrès, blakus kapsehtai. J. S.

Wehrgale. No soda ekspedizijas 1906. gadà tika pahrwehrsts drupu kaudsè ari weetejais beedribas nams lihdf ar inwentaru. No beedribas zentigakeem darbineekeem daschi tika noschauti, bet pahrejee bij speesti emigret uf ahrsemem. Nesskatotees uf smago treezeenu, pehz nedaudf gadeem nodibinajàs jauna beedriba, kura sawus isrihkojumus wasaras sesonà notureja weetejà muischà un apkahrtnes saimneeku schkuhnos. Turpreti seemas laikà, pehdejos gados, lai gan neehrtàs — weet. magasinas klehts telpàs. Ar jauno likumu par isrihkojumu un sapulischu telpam tika ar weenu rahweenu atnemta katra eespehjamiba turpinat isrihkojumus atsewischkàs telpàs. Bij jarod ziti zeli. Uf Latw. Soz. Dem. Str. Partijas Wehrgales grupas atkahrtotu eerosinajumu pagasta padome 13. janw. sch. g. weenbalsigi nolehma nodot weetejo beedribu un organisaziju isbuhwei un leetoschanai pagasta sabeedribai peeskirto bij. muischas klehti. Gan protestejuschi „kristigais kerubs“ A. S. un M. Schneiders. Pehdejais ari swejojis no weet. jaunsaimneekeem paraksstus sem kahda „protesta raksta“. Jaatsihmè, ka ar isbuhwi teatra sahlei — nekahda „pahrestiba“ weet. jaunsaimneekeem neteek nodarita. Pehdejee warès noweetotees klehtis uf J. Nr. 12, kà ari pahrbuhwejamàs klehts diwos jumta stahwos. Beedri jaunsaimneeki un strahdneeki! Atskatatees nesenà pagahtnè, kad M. Schneiders, buhdams par weet. sem. eer. komitejas preekschsehdetaju, wispirmà kahrtà ir peeschkihris pa jaunsaimneezibai sew, saweem brahkeem un radineekeem E. Drehsinam un Dsenim. Pehdejam nekustumigi tika peeschkirtas pat 1. kategorijas teesibas. „Sawejà wihsè“ ir isdarita ari M. Schneidera tehwa peeweenoschana pee behla Ernesta. Par pehdejo „apweenoschanu“ pag. sem. eer. komitejas darbwedibà naw ne semes peeprasijuma listes, ne ari atteeziga lehmuma. Ar patreisejo demonstrazìju M. Sch. grib pazelt sawas sakchlukuschàs akzijas, mehginadams issist few politisku kapitalu nahkoschàs pag. padomes wehleschanàs. Un kamehr weet. strahdneeziba zihnas par sawas dsihwes eksistenzes minimumu, par sawu kulturelo un teesisko stahwokli, tikmehr breest kuplumà „tautisko baronu“ naudas maki weet. Schneideru un Drehsinu personà . . . Beidsot japeesihmè, ka min. telpu isbuhwei no weet. beedribam un organisazijam pilnwarotà — Latw. Soz. Dem. Str. Partijas Wehrgales grupa, ir greesusees ar luhgumu pee Kulturas fonda dehl pabalsta issneegschanas. Jaunsaimneeks.

Preekule. Atkal draugu buhschana. Nezik sen jau „Str. Awisè“ tika raksstits par tàm nebuhschanam, kuras nahkas zeest jaunsaimneekeem pee buhwkoku sanemschanas. Tahdas draugu buhschanas pee mums wehl pilnos seedos. Pehdejà laikà buhwkokus Preekulè nepeeschkihra wis meschsinis, kà tas agraki notika, bet pagasta walde, kura tad ari pee sadalischanas nebija wis rihkojusees pehz taisnibas. Teem jaunsaimneekeem, kuri jau pagahjuschà seemà sanehma buhwkokus un reisi jau ari schoseem ir sanehmuschi, teem pagasta walde atkal ir peeschkihrusi 3—4 reises wairak nekà teem, kuri nepawisam naw buhwkokus sanehmuschi. Mums, leelakai daļai jaunsaimneeku, tika peeschkirts no 130—190 kubikpehdas buhwmateriala, bet lai waretu daudf maf godigi uszelt weenu ehku — istabu, ir wajadsigs 3.600 kubikpehdas, un ne par welti daschi sobgali smejas, ka pagasta walde wairak jaunsaimneekeem peeschkihrusi buhwmaterialu ne preeksch ehku zelschanas, bet preeksch atejas.—Preekules pagasta walde sastahw weenigi no saimneeku papam, lai gan pagasta padomè ir laba dala jaunsaimneeku, kuri tad (isnemot weenu K.) ari dejo pehz semneeku saweenibas stabules, jo wineem pee reises atkal par to teek bagatigi atlihdsinats, kà mehs nupat redsejam buhwkoku peeschkirschanà. Raugs.

Zihrawa. Paskaidrojums. Uf preses likuma pamata luhdsu eeweetot sekoschu paskaidrojumu:

„Strahdneeku Awises“ sch. g. Nr. 25. kahds „wehrotajs“ no Zihrawas, kas jau wairakkahrt isplatijis nepareisas sinas par Zihrawas mescha skolu, eeweetojis sinojumu, ta wisu Zihrawas parku isszehrtot un isnihzinot un ka wezos labajos laikos parks neesot zirsts, bet gan kopts un dailots.

Pateesibas labà waru pasinot, ka Zihrawas parks jau sen gadus naw kopts un kara gados sewischki nolaists.

Ar mescha skolas atwehrschanu Zihrawà ussahkta parka kopschana zik to atlauj spehki un lihdsekli.

Wehl pehrngad dabiskais parks istihrits no netihrumeem un kritaàm, mahksligà parkà atjaunoti un isgranteti bala no zelineem, wairakreis apgreesti aisauguschee dsihwee schogi un t. t. Schoseem mahksligà parkà nozert daschus kokus, kas pahrmehrigi guleja uf ehkam, kadehl tanis bij eeweefees leels mitrums; weetam parkà isretina ari newehrtigakos kokus, lai tahdejadi sekmetu wehrtigako un retako koka sugu augschanu un paseltu parka siniko nosihmi.

Tahdà kahrtà parka kopschana, wadita no mahziteem spezialisteem, war tikai pazelt parka wehrtibu un skaistumu.

Parka uskopschanu gan leelà mehrà kawè weetejo neapsinigo pilsonu nekahrtigà uswescha nàs, kuri, wasarà zauràm naktim daustdamees pa parku, aplausa skaistakos kozinus, salausa parka solus, nomihda sahli un t. t.

Schahdas nebuhschanas, par noschehloschanu neatrod weetu Zihrawas „wehrotaja“ sinojumà — tas leek domat, ka ari winsch peeder pee mineto tumscho pilsonu aprindam. K. Kirsteins,

Zihrawas mescha skolas pahrsinis.

Ahrsemes.

Sihmigi lehmumi.

LTA. Maskawà, 7. febr. Sinowjews kahdà runà komunistu partijas apspreedè, kà „Prawda“ sino, zitejis sekoschu Lenina isteizeenu: „Ar semneekeem mums jamehgina saprastees, pat ar leelfaimneekeem, bet ef—eri un masineeki jabahsch zeetumà!“ Sinowjews brihdina komunistisko opozisiju no jebkahdas nepaklausibas zentralkomitejai, jo zitadi buhschot apdraudeta komunistu partijas un lihdf ar to wisas SSSR eksistenze. Sinowjews peeweda iswilkumus no emigrantu-sozialrewoluzionaru laikraksteem, aisrahdidams, ka tee jau meklejot sakarus ar komunistisko opozisiju, lai gahstu komunistu diktaturu un isweidotu partijà eewesto demokratiju walsts apmehros.

Komitejas sehde

schodeen, plkst. 5 pehz pusd., redakzijà. Jaeerodas ari domes frakzijas presidijam.

Atstumtee.

(Wiktora Igò romans.)

Peskà dala. (57 turpin.)

Pa to laiku, kamehr weztehws ar sajuhsmu noklausiàs pats sawà stahstijumà, Kosetta un Mariuss ar aisrautibu noluhkojàs weens otrà.

Krustmahte Schilnorman, pa paradumam, noraudsijàs winos ar sawu nesatrizinamo meeru. Pehdejos peezos seschos mehnescheos wina bija peedsihwojusi wesela rindu wisleelako pahrsteigumu: Mariuss bija atgreesees, Mariusu pehz tam atnesa no barikades, Mariuss miris, Mariuss atdsihwojas, Mariuss iswesekojas, Mariuss kà lihgawainis, Mariuss prez nabaga meiteni, Mariuss prez miljonara meitu. Seschi simts tuhkstoschi franku bija pehdejais pahrsteigums. Pehz wisa ta winai atkal atgreesàs tas dwehseles lihdsswars, ar kahdu schkihsta jaunawa eet pee swehtà wakarehdeena. Wina regulari gaja basnizà, skaitija krelles, lasija luhgschanas grahmatinà un murminaja Ave Maria pa to laiku, kamehr mahjas otrà galà diwas buhtnes dseedaja mihlas augsto dseesmu. Ar isdsisuschu skatu wina noraudsiàs Mariusà un Kosettà, noraudsidamàs winos kà ehnàs. Un nemaf wina nemanija, ka ehna ir wina pati.

Starp zitu, schee seschi simti tuhkstoschi krustmahtei Schilnorman lihdseja isskluht no pawisam gruhta stahwokla. Tehws tà bija peeradis negreest uf winu nekahdu wehribu, ka pat netureja par wajadsigu ar winu parunat par Mariusa kahsam. Kà parasts, winsch wisu darija ar wisleelako steigu. Pahrwehrtees no despota par wergu, winam wairs nebija zitas wehleschanàs, kà tikai — istapt Mariusam. Par krustmahtes bomam winsch ir nedomaja painteresetees. Lai gan Schilnorman jaunkundse usglabaja sawu ahrejo meeru, tad tomehr schahda isturescha nàs winu aiskara. Wina domaja pee sewis: „Labs ir! Tehws wisu islemj nerunajot ar mani, es islemschu par sawu mantojumu, nesarunajotees ar winu“. Un teescham, wina pati bija bagata, bet Schilnormans ne. Un buhtu loti weegli notizis, ka gadijumà, ja Kosetta pati teescham buhtu israhdijusees par truhzigu, jaunais pahris buhtu palizis pawisam nabags. „Tà krustdehlinam ari wajaga! Ja grib prezet ubadsi, lai tad ari par ubageem paleek!“ Bet Kosettas pusmiljons krustmahtei stipri patika, un winas juhtas pret jauno pahri stipri ween mainijàs. Seschi simts tuhkstoschi franku eedwesch zeenibu pret sewi, un skaidra leeta, ka tagad newareja wairs rihkotees zitadi, kà nowehlet jaunajam pahrim wisu mantu, jo tagad jau teem nemaf ari wairs nebija pehz tàs nekahdas wajadsibas.

Nolehma, ka jaunsalaulatee dsihwos pee weztehwa. Schilnormana kungs par wari gribeja teem atdot sawu istabu, kura bija wisà mahjà ta labakà.

— Es zaur to palikschu tikai jaunaks, — winsch paskaidroja. Tas man jau no sen laikeem prahtà: pahrwehrst manu istabu par jaunà pahra gulas weetu.

Winsch to isgresnoja ar neskaitamàm wezu laiku rotas leetinam; seenas un greestus tas lika apsist ar kaut kahdu pawisam neredsetu materiju, kura lihdf tam bija glabajusees daschadàs kastès.

— Ar scho materiju, — winsch paskaidroja, — bija kahdreis apsista Anwikas herzogeenes gulta Larosch—Hijonà.

Uf kamina tas usslika kahdu statueti no Sakstijas marmora; ta bija kahda kaila figurina, kura tureja uf wehdera mussi.

Schilnormana kunga biblioteka pahrwehrtàs par adwokata kabinetu, kahds Mariusam bija nepeezeeschams pehz adwokatu padomes lehmuma

— — — — — — — — — —

Eemihlejuschees redsejàs ikdeenas. Kosetta to apzeemoja kopà ar Foschlewana kungu. „Ta ir wezo tikumu iswaroschana, — mehdsa teikt Schilnormana jaunkundse; bruhte nahk pee bruhtgana mahjàs un amisejas ar winu.“ Bet Mariusa slimiba scho paraschu nu reis eeweda.

Mariuss un Foschlewana kungs redsejàs beeschi, bet sarunàs tee nekahdàs neeelaidàs. Likàs, itkà kad tas tà buhtu bijis winu starpà norunats. Jaunkundsei jau, parasti, wajadsigs kahds usraugs, Kosetta tatschu newareja nahkt weena pati, bes Foschlewana kunga. Preeksch Mariusa Foschlewana kungs bija tikai nepeezeeschams peederums, noteikums sine qua non. Winsch scho noteikumu peenehma. Pa retumis, sarunajotees par politiku, bet ari tikai pawisam wispahrigàs frasès, wineem isdewàs radit pascheem few to paschapmahnischanos, itkà kad tee fazitu weens otram drusku wairak, nekà kailos ja un ne. Kahdreis, kad tee eerunajàs par wispahrejo isglihtibu, kuru Mariuss gribeja eewest par obligatorisku un besmaksas peeejamu wiseem, tee nonahza pee pilnigas saprasschanàs un gandrihs ussahka plaschakas sarunas. Schai gadijumà Mariuss eewehroja, ka Foschlewana kungs ir labs runatajs un ka wina domàs atmirdf ideals zehlums. Bet kautkas winam tomehr truhka. Foschlewana kungà bija kautkas tahds, kas winu nostahdija semàk par augstakas sabeedribas zilweku, un ari kautkas tahds, kas winu pazehla pahri schai sabeedribai nesafneedsamos augstumos.

(Turpmak wehl.)

Sihkais feletons.

No Deewa puses, nerahdat wineem spoguli!

I

„Ja „Str. Aw." jubilejas wakarâ nebuhtu bijusi „Dsihwâ Awise", tad nekahda obstrukzija nebuhtu taisita", paskaidro „Kursemes Wahrds".

Tâ tad „Dsihwâ Awise" ir bijusi usbrukuma eemesls. Ja, tâ ari „K. W." pateiz: „Nekas nenoteek bes eemesla!"

Un tâ ka „Kurs. Wahrds" jau sen esot sinajis, ka „Dsihwâ Awisê" tikschot „kengati" daschadi „zensoni" jeb ragalopi, tad winsch jau eepreeksch sastahdijis planu un, jadomâ, ari atteezigo „trupu". Wismaz sestdeen bij jau usrakstits atteezigs „feletons". Tagad „Kurs. W." gan teiz, ka „nesolidarisejas ar teem indiwideem", bet par „palaidnigeem jaunekleem", waj „huliganeem" un „kaufchleem" winsch tos tomehr negrib saukt.

Nu, kâ tad! Sozialistu sapulzes waj isrihkojuma isdausitaji tak naw huligani. Tee ir . . . patrioti, nazionalisti . . . brrr . . . walstiski elementi. Tâpat kâ pehz Eldgasta pahrleezibas weens nazionals melis ir poets . . .

Ja, reis jau par meleem resp. poteem ir runa, tad jaatsihmê, ka „Kurs. Wahrds" atkal ir f a m e l o j e e s, apgalwodams, ka jau eepreeksch esot pateikts, ka „dsihwâ awisê" tikschot kahds kengats. Tâpat m e l i ween ir, ka „ultra-demokratiskais eeksleetu ministrs" buhtu ko strihpojis no „dsihwâs awises". Itin nekas naw kengats, itin nekas naw strihpots, kas, protams, nekaweja „dsihwo awisi" parahdit s p o g u l i Eldgasteem, nazionaleem kauschleem, sozialistu likwidatoreem.

Bet ta jau ir ta nelaime, ka s c h e e m laudim breesinigi bail no spogula. Usmetuschi tam azis, tee eerauga sawas ehselu austs, greisos gihmjus un leekuligâs makkas.

Nu, ko wini zita war, ka ar — akmeni spoguli...

II.

Meerteesâ nereti nahkas dsirdet teesneschа jautajumu:

„Kas pirmais eesahka?"

Waj nazionalisti usbruka sozialistam jeb Peteris eekrahwa Jahnim?

„Kurs. Wahrds" leetu eesahk no „Dsihwâs Awises", tas ir, no spogula.

Bet kâ buhs, ja eesahksim no g i h m j e e m, kurus „Dsihwâ Awise" gribeja rahdit un rahdija?

Waj schee gihmji nebij schkihbi-greisi? Waj dascha nazionala kunga galwai nebij ehsela austs? Un waj daschs dsejneeks nebij melis?

T a t s c h u!

Bet ja tâ, tad:

„Не пеняй на зеркало, коли рожа крива!"

To, protams, saprot tikai laudis ar prahtu. Preeksch „Kurs. Wahrda" augschejâ pateestiba ir — sozialistu meli.

Un tahdâ gadijumâ, protams, akmeni no asotes ahrâ un spoguli eekschâ.

Ak, zik salda buhtu wineem dsihwoschan, ja waretu sadausit w i s u s s p o g u l u s!

Spoguli eeskatitees, teiksim, pat pehdejais sulukafers mihl un kautkahds Afrikas zilwekehdajs par spoguli atdod mahrzinu selta.

Eiropâ laudis jau sen peeradušchi pee spogula.

Bet muhsu beewsemitê ir wesela lauschu suga, kura eenihst spoguli gluschi kâ sawu sirdsapsinu un sozialistus.

Waj Eldgasts, Polis, Bergs, Neimans, nazionalais klubs un ziti patrioti ir sliktaki par meschoneem? Waj wini staigâ bes bikšem!

Tak nê! Wini gehrbjas eiropejiski, pat zilindri usleek galwâ un no deguna ar diweem kaileem pirksteem wis nenokneebj. Bet parahdi tik wineem spguli. Ar dibenu tani eeskrees!

III.

Aisejat, ja weena juhs eelaisch, kahdâ namsaimneeku sapulzê waj nazionalâ kluba asamblejâ. Noklausatees, kaut degunu aisspeeduschi, ko daschadi Grahmatneeki, Eldgasti, Kaddikes, Sanderi gahsch wirsû sozialisteem. Un waj tikai sozialisteem ween? Nê! Wiseem, kas nesolidarisejas ar huliganismu, kwasa patriotismu, reakziju, sozialistu likwidaziju. Wiseem, kas aisstahw kahrtigu, meerigu demokratisku walsti, tautas teesibas uz maises gabalu.

Jhsta Amerikas sesku smirdona teek isgahsta schais sapulzês, un beeschi ween schee kungi paschi weens otram gahsch to wirsû, tâ ka wisa pilsehta un walsts aissmird.

Un tomehr, neweens neeet pee wineem taisit „obstrukziju" ar zilwekupureem.

Bet zik reischu naw schauts, kauts un spridsinats tani paschâ nelaimigâ Leischu beedribâ?

Wini nedod „eemesla", bet mehs — ja. Ko tik mehs nedaritu — wiss wineem ir „eemesls" spridsinat un smirdinat. Katrs muhsu wahrds un solis.

Un tad nu „Kurs. Wahrds" saka: „tikko „Str. Aw." un Tschomis isbeigs sawu kengaschanos un godigu zilweku nopindselaschanu ar sawu netihro satiras schkidrumu, tad nenotiks ari obstrukzijas."

Bet sakat, kungi, kas bij papreekschu: spogulis waj gihmis? Tatschu gihmis. Un kad nu schim gihmim rahda spoguli, tad winsch kweez kâ aiskauts siwens:

„Kengaschanâs! Tschoma netihrais satiriskais schkidrums!"

Padsch, padsch! Tschomis neweenu nepataisis netihru, ja tas naw pats netihrs. Ari satirai ir wajadsiga weela. Un to tak juhs peegahdajat ik deenas tahdâ daudzumâ, ka nespehju to wisu ismantot.

IV.

Tas nu mums beigâs ir jasaka:

Usprawijat sawas greisâs beewlihdsibas, operejat sawas ehselu austs un labi paslehpjat sawu gows kahju, jo nekahdas petardes un pahrgehrbti Jankowi nespehj israut mums spoguli no rokam. Mehs jums to rahdisim ik uz sola. Un sauzat muhsu satiru par tihru waj, netihru — no winas pahtagas jums neglahbtees.

T s c h o m i s.

Telegramas.

LTA. 12. februari.

Atbrunoschanâs konferenze.

R o m â, 12. febr. Zeturdeen Româ atklahs preekschkonsenenzi karaflotu atbrunoschanas jautajumâ. Schai konferenzei sasinâ ar Tautu Saweenibu ir jasagatawo wispasaules konferenze nahkoschâ gadâ.

Waj peekahpschanâs?

P a r i s ê, 11. febr. Laikraksts „Matin", kursch noteikti usstahjas par Franzijas zeeschu kopdarbibu ar Angliju, schodeen eewadâ ussweer, ka Franzibai nebuhschot eebildumu pret zitu okupazijas weidu, ja ween winai dos pilnigi droschas garantijas.

Tunisas jautajums.

R o m â, 12. febr. Musolini, kâ Romas laikraksti sino, grib ussahkt ar Franziju sarunas par Tunisu. Franzija pehz „Giornale d' Italia" domam leekotees schini jautajumâ nahtschot Italijai pretim.

Aisdewums Japanai.

L i s i l d â, 11. febr. (Radio) Anglijas banku aprindâs ar dsihwu interesi gaida Japanas ahrejâ aisnehmuma realisescha nu, kuru apsihmê par leelako sinanstelo operaziju kopsch kara beigam. Obligazijas islaidis Londonas un Nujorkas naudas tirgû par 50 milj. mahrz. sterlinu. Aisnehmuma dsehschanu paredz 30—40 gados.

Sasini, kam tizet!

L o n d o n â, 12. febr. Par notikumeem Meksikâ pehdejâs sinas atkal augstakâ mehrâ pretrunigas. Daschi Londonas laikraksti sin wehstit, ka insurgentu karaspehks esot pahrgahjis usbrukumâ un no jauna eenehmis Werakruzu un Orisabu. Turpretim no Nujorkas telegrafê, ka Meksikas regulârâ armija esot guwusi leelu uswaru kaujâ pee Lermas upes.

Lawinu upuri.

W i n ê, 11. febr. (Wolfs) Pehdejâs deenâs Austrijas Alpu apwidos lawinam krituschi par upuri 25 zilweki. Reinbachas eelejâ kahda lawina apraka namu, kurâ nelaimes brihdi atradâs 30 strahdneeku. Pateizotees energijai, ar kahdu tuhlin ussahka glahbschanas darbu, winus isdewâs laikâ atrakt. Tikai weens no scheem strahdneekeem dabujis galu; pahrejee eewainoti. Selzas eelejâ sem lawinas aprakti 2 telegrafa strahdneeki, 3 malkas zirteji un 3 skoleni. Kahdâ elektribas stazijâ lawina nogalinajusi 5 strahdneekus.

Komunistu partijas zentralkomiteja pilnâ sapulzê peenehmusi lehmumu, kas usdod wisâm partijas organisazijam, kurâs diskusiju laikâ notikusi asa domu ismaina, darit galu schahdam stahwoklim un gahdat par pilnigu partijas weengabalainibu. Schis lehmums pehz sawas buhtibas nosihmê opozizijas un lihdz ar to nesen eewestâs „partijas demokratijas" likwideschanu spaidu zelâ.

Rehkinaschana jau sahkas . . .

LTA. M a s k a w â, 10. febr. Tautas komisaru padome apstiprinajusi jaundibinato „beedribu palihdsibas sneegschanai interwenzijas upureem".

Wahzu takta truhkums.

Amerikani loti sadusmoti par Wahzijas suhtneezibas isturescha nos presidenta Wilsona behru laikâ. Wisas ahrsemju suhtneezibas Waschingtonâ nolaiduschas sawus karogus Wilsona nahwes gadijumâ pusmastâ, bet Wahzijas suhtnis s. Plessens leedsees to darit bes preekschraksta no Berlines. Pee wahzu suhtneezibas saniknotee amerikani sarihkojuschi protesta demonstraziju, pehz kam karogs nolaists tikai uz Waschingtonas komandanta pawehli. Londonas un Parises awises ussweer, ka wahzu suhtneezibas rihziba atstahjusi loti nelabwehligu eespaidu amerikanu sabeedribâ. Ari „Berliner Tageblatt" nosoda Waschingtonas suhtna un ahrleetministrijas nemahkulibu, jo wahzu tautai patlaban wairak kâ jebkad wajadsiga amerikanu labwehliba un pabalsts.

Schis inzidents stipri masinajis zeribu dabut no Amerikas aisnehmumu.

Bulgarija.

LTA. P r a g â, 11. febr. Bulgarijas parlaments isteizis usticibu Sankowa kabinetam un ratisizejis wesela rindu lihgumu: ar Saweenotâm Walstim un Deenwidslawiju, kâ ari Losanas meera noteikumus par Bulgarijas robescham ar Greeliju un Turziju.

Naftas panamas atskanas.

LTA. L o n d o n â, 11. febr. (Reuters). Waschingtonas senats peenehmis resoluziju, kurâ prasa flotes ministra tuhliteju atkahpschanos no amata, sakarâ ar naftas panamu.

Weetejâs sinas.

Tautas Augstskolas plastikas grupas jauneesahzejeem jaeerodas zeturtdeen, 14. febr., pulkst. pus 8 wakarâ T. A. telpâs. Peeteikschanâs uz plastisko grupu wehl turpinas.

Nihkojums. Sakarâ ar eespeesteem „Waldibas Wehstnesi" Nr. 34. no 11. februara sch. g., Obligatoriskeem noteikumeem par eerotschu un schaujamo materialu tureschanu un tirgoschanos ar teem, wisas lihdz schim isdotas eerotschu tureschanas atlaujas paleek spehkâ weena gada laikâ, skaitot no winu isdoschanas deenas.

Tâpat wisi pehz eegahdaschanas un jau eegahdatee eerotschi usrahdami prefekturâ (istabâ Nr. 7) dehl winu sistemas un numura registreschanas un atsihmeschanas uz isdotâm atlaujam.

Pamatojotees uz augschâ mineteem obligatoriskeem noteikumeem, ar scho issludinu par nederigâm wisas no manis isdotas eerotschu tureschanas atlaujas, kuràm skaitot ar sch. g. 15. februari isbeidsas weena gada terminsch.

Nederigas eerotschu tureschanas atlaujas atjaunojamas, eesneedsot luhgumrakstu, apmaksatu ar 80 santimu sihmognodokli un klahtpeeleekot diwas eerotschu turetaja fotografijas, pee kam jausrahda eerotschu sistema.

Wainigee par schi rihkojuma neispildischanu tiks saukti pee likumigas atbildibas.

Leepajas prefekts Steinerts.

Nesamehrigs tirgus nodoklis. Pilsehtas dome sawâ pehdejâ sehdê nolehma paaugstinat tirgus nodokli par 50 prozenteem. Tomehr tirgus nodokla eewahzejs Keiris nerehkinas ar lehmumu, bet no dascheem tirdsineekeem peedsen otrtik, tas ir: 100 prozentus. Peemehram, swejneeki uz Petera tirgus maksaja lihdz schim par saweem rokas ratineem waj ragawinam diwi un pus rubli un uz Seena tirgus trihs rubli. Tagad turpretim Keiris nem par teem paschcem daikteem uz Petera tirgus peezi rubli un uz Seena tirgus seschi rbl. Ja nu peenem, ka swejneeku pusotra metra garee un weenu metru platee rokas ratini aisnem pusotra kwadratmetra weetu, tad tatschu rehkinotees ar pilsehtas domes peenemto tirgus takses paaugstinaschanu — 3 rubli par kwadratmetru, neisnahk wis peezi un seschi rubli, bet gan drukstu masak. Tas buhtu atteezibâ uz rokas ratineem, bet seemâ swejneeki sawas stwis mehdz pahrdot no ragawinam, kuras gan nepahrsneedz weenu metru garumâ un pus metra platumâ un tâ tad neeenem par weenu kwadratmetru leelaku laukumu. Neisprotams paleek ari tas, uz kahda pamata Keiris schkiro nodokli sinâ Seena tirgu no Petera tirgus.

J. P.

Slepkawiba waj nelaimes gadijums? Pilsehtas slimnizâ tika eeweetota 39 g. wezâ Magdalene Balod no Eseres muischas, wahrigi eewainota ar schautenes lodi. Swehtdeen pulkst. 2 B. isgahjusi no istabas. Tai sekojis robeschsargu polizists Dischenecks un ussauzis: „es tewi noschauschu". Tai paschâ momentâ norihbejis schahweens un Balod sabrukusi. Lode tai eeschauta no muguras puses, isgahjusi zaur mugurkaulu un palikusi wehderâ. Balodes stahwoklis bihstams.

Is.

Weetejee pahrtikas tirgi pehdejâs deenâs wahji apgahdati ar pahrtikas prezem. Sala dehl lauzineeki no attahlakeem apgabaleem neeebrauz. Tirgu ar nepeezeschamakeem pahrtikas prod kteem apgahdâ uskupischi un zenas peetura augstas. Is.

Kugneeziba un tirdsneeziba. Pagahjuscho nedeku weetejâ osta eebrauza 18 twaikoni, isbrauza 16 twaikoni. Eewestas slies, akmenogles, labiba un daschadas mahsaimneezibas leetas. Jsweests daschads koka materials sweests drahschu isstrahdajumi u. t. t. Is

Siltsemju augiu eewedums. No Hamburgas tw. „Hymonia" atweda wihnogas, zitronus, reekstus eperinus. „Estonia" no Nujorkas atweda wihnogas.

No Hamburgas tw. „Kelersee" atweda 17 000 klgr. kweesch, 200, 00 klgr. rudsu, leellopu ahdas, petroleju, smehrekli, drogas, zinka baltumu, etera skahbi apteeku prezes, siwju trahnu, dselss prezes, gehrekstraktus un zitas weelas. Is.

Kugu kustiba Eebrauza: „Echo" no Hamburgas ar jauktu lahdinu, „Margrethe" no Anglijas ar jauktu lahdinu. Jsbrauza: „Ulf" uz Kopenhagenu ar labibu un jauktu lahdinu. Is.

No Pawilostas atweda ostas waldes prahmi koku tirgot jam Hirschfeldam 1008 balkus Is.

Kontrabandas statistika Jsnwara mehnesi Leep. mutsos waldei eenehtusch 8 12 kontrabandas leetas, kas salihdsinot ar zitteem mehnescheem ir loti mas. Bawsim isweguschâs spirta kontrabandas leetas, kas isskaidrojams ar eestahjuschos salu un ledu sahrâ. Muitas waldei eenahtuschâs kontrabandas leetas atteezas uz manufakturu, tabaku u. t. t. kas eeweesta ar tw. „Baltriger", „Baltanik", „Limania" un „Oliwa" Wainigee peenahkti un jau sanehmuschi pelnito sodu.

Administratiwi soditi: par k hrtibas un meera trauzeschanu diennakti A freds Kalns no Palangas eelas Nr. 4, ar 20 latteem. waj 7 d. aresta, Mikelis Dilkis no Rohescha eelas Nr 8 ar 30 latteem waj 7 d. zeetumu; par peedsersch nos Franzis Banischewskis no Tschekstina eelas Nr. 6, ar 10 latteem waj 5 d. aresta; par usturas atlaujas laikâ neisnemschanu Rochs Tokijaks ar 10 latteem waj 5 d. aresta. Is.

Sahdsiba Alejas eelâ Nr. 27, Lawisei Grinfeldt nosagtas freewesches kurpes 13 latu wehrtibâ. Is.

Bez patentes. Jsaks Schofers sawâ tehniznâ, Klapendas eelâ Nr. 27, bija tirgojees sleeni bez patentes ar reibinoscheem dsehreneem. 2. eezirkna meerteesnesis Schoferu sodija ar 1000 rub. leelu patentenodokli un 5900 leelu desmittahrtigu dandroles nodokli. Is.

Sala wakar 6—7 gr., ussniga pl hna sneega kohrta, stiprais wehjsch norima un eestahjâs jauks laiks. Is.

Nelaimes gadijums. Wakar preeksch pusdeenas strahdnieki pee ledus sahgeschanas, pahrlauza labo kahju Mikelis Dange. Is.

Sirga sakosta. Wakarriht lauzineeka Behrsina sirgs sakoda strahdneezi roka tik wahrigi, ka wajadseja meklet aprsta palihdsibu Is.

Miruši Leep. pilsehtas slimnizâ 12 febr. Anlihse Gubrik, 40 g. weza.

Sports.

S.S.S. Leepajas nodoka farihko sestdeen, 16. febr. sch. g., Krona eelâ 33, d r a m a t i s k u u n s p o r t a w a k a r u. Programâ, starp zitu, ari marmora grupas.

Latw. Strahdn. Sporta Saweenibas hokeju komanda uswarejusi 10. febr. Tilsitê Tilsites strahdn. meistaru komandu ar 17 : 0.

Jauni rekordi. Schweizes weeglâ swara zehlejs Josefs Jaquenoud usgruhdis ar kreisso roku 90 klg., uslabodams belgim de Haes peederoscho rekordu 85 klg. un Belgijas spalwas swara zehlejs Alberts Maes usgruhdis ar kreisso roku 72,5 klg., uslabodams franzusim M. Martinam peederoscho rekordu 67 klg.

Partijas dsihwe.

Komitejas un domes frakzijas presidija sehde schodeen, plkst. 5 p. p. redakzijâ.

— J s r i h k o j u m u k o m i s i j a s sehde treschdeen, 13. febr. sch. g., plkst. 6 wakarâ. M.

Latw. Soz.-Dem. Jaunatnes Saw. Leep. org. komitejas sehde notiks treschdeen, 13. febr., plkst. 8 wakarâ. Wisu komitejas lozekku eeraschanâs obligatorisks. Pr.

Beedribu dsihwe.

Latw. Strahdn. Kop. Arodbeedribas Leep. Nod. S t i h g u o r k e s t r a mehginajums notiks treschdeen, 13. febr. sch. g. plkst 8 wakarâ, Wezais tirgus 7.

Walde.

Ostas un transp. strahdneeku arodbeedribas walde sasauz kahrteju gada sapulzi swehtdeen, 17. febr., plkst. 10 no rihta, Waksales eelâ Nr. 8, ar sekoschu deenas kahrtibu: 1) Waldes sinojumi par lihdschinejo darbibu. 2) Rewisijas komisijas sinojumi. 3) Waldes un rewisijas komisijas wehleschanas. 4) Turpmakâ darbiba. 5) Delegatu wehleschana uz 8. arodbeedribu kongresu. 6) Daschadi jautajumi un preekschlikumi.

Beedri teek luhgti eerasties laikâ un neistruhksstoschi, jo sapulze skaitisees par pilnteesigu pee katra beedru skaita. Walde.

Mahksla.

Jaunais Teatrs. Schowakar, plkst. 8 tautas israhdê Leonida Andrejewa luga 4 zehleenos „Tas, kuru pliksê".

Zeturtdeen, plkst. 8 wakarâ, tautas israhdê Fr. Wedekinda tragedija „Semes gars".

Swehtdeen, plkst. 8 wakarâ, pirmo reisi Maksa Broda komedija „Klarikas dalitâ strâds." Reschisors A. Sarinsch. Schini komedijâ autors ar gaischu humoru peeeet mahksliniecka-raditaja peenahkumam pret sawu darbu. Sawu sirdi mahksliniecks newar sadalit, ta wajadsiga weengabalaina mahksliniecisskâ gaitâ; dalita ta rada daschadus trauzejumus, saskaldischanos darbâ, humora pilnas situazijas.

Pirmdeen, plkst. 8, strahdneeku israhdê Raina „Jnduls un Arija". Teatra birojs.

Leepajas opera. Peekdeen, 15. febr., plkst. 8 wakarâ, l e e l s b a l e t a w a k a r s: Rigas Nazionalâs operas baleta weesoschanâs. Programâ baleta gabali is „Pachitas", „Reekstu kodejs", „Weltiga usmaniba" un „Esmeralda". Peedalas labakee solisti: prima balerina E. Swekis, bij. Peterpils Marijas operas balerine, balerines-solistes: M. Lenz un N. Zweiberg, dejotaji-solisti: H. Pluzis un A. Koslowskis.

Sestdeen, 16. febr., plkst. 8 wakarâ, 12. s t r a h d n e e k u i s r a h d ê Richarda Wagnera opera 3 zehl. „S k r e j o s c h a i s H o l a n d e e t i s".

Operas birojs.

Balsis is publikas.

Atbilde „Kursemes Wahrda" „spezialkorespondentam" R. Holzmana kgm (sk. „Kurs. W." 12 febr. „Balsis is publikas").

Huliganiskais usbrukums publikai „Str. Aw." 9. februara jubilejas wakarâ ar petardu palihdsibu isbeidsâs samehrâ ar weegleem upureem, bet buhtu warejis nobeigtees ari zitadi, ja laundareem buhtu isdewees pilnigi nogreest gaismu un iswest sawus plānus wisâ pilnibâ.

Minetais usbrukums bij pilnigi peeteeesa

koschs, lai no isrihkojuma sahles israiditu wisas aisdomigàs personas, kas bij i polizijas kahrtibneeku, i wakara rihkotaju teeschais peenahkums.

Daschi wakara dalibneeki aisrahdija man us Jums, kà Nazionalà Kluba beedri, ko Juhs paschi ari nenoleedsàt.

Tà kà no weenas puses wakara rihkotajeem bij skaidrs, ka usbrukums wakara apmekletajeem tizis organisets no kahdas strahdneezibai naidigas organisazijas un no otras puses, kà tahda wisu laiku produzejàs Nazionalais klubs, werwedams streiklauschus strahdneeku streikos, wesdams atklahtu faschistisku agitaziju „Kursemes Wahrdà" un „Leepajas Awisê" un iswesdams tamlihdsigos panehmeenus jau muhsu galwas pilsehtà — Rigà, tad wakara rihkotajeem nebij ne masakàs schaubas, ka aisdomigo personu farakstà jaeerindo ari Nazionalà kluba beedri, pee kura Juhs peedereet.

Sewehrojot wisu augschà mineto, nebrihnatees, Holzmana kgs, ka ari Juhs, kas esseet wairakkahrt presê parahdijuschi sawu „nazionalo" seju, tikat us wakara rihkotaju peeprasijumu no isrihkojuma israiditis, pee kam no isrihkotaju puses Juhs netikat ne masakà mehrà aiskarti.

Tahlaki ir gluschi nepateess Juhsu apgalwojums, ka es esot peebraudejis polizijas preekschneekam ar patwarigu isrehkinaschanos, ja polizija nebuhtu Juhs iskratijusi. Us schahdu soli man nebij ne masakà eemesla, jo publikas peeprasijumu dehl Juhsu iskratischanas polizija bes eerunàm ispildija — un wispahr jaatsihst, ka polizijas eeredni stahweja sawu usdewumu augstumà, zik nu tas bij eespehjams pee leelà apmekletaju skaita.

Kamehr Juhs, Holzmana kgs, nebuhsat nodroschinati pret to, ka daschi Juhsu domu beedri sweesch muhsu isrihkojumos petardes un usstahjas atklahtibas preekschà kà huligani, tamehr ari mehs newaram garantet Juhs no „daschàm" nepatikschanam, kuras saistitas ar Juhsu domu beedru „waronibam" un ar atteezigo „waronu" lokalisechanu. . .

Man jabeidz ar sekoscheem kreewu satirika wahrdeem: „Напрасно, Китъ Китычъ, обыжаешься, ты самъ себя обидѣлъ."

W. Skarre.

Leepajà, 12. febr. 1924. g.

Nekaujat sewi apwest ap stuhri! Kà namsaimneeks apmekleju wisas pehdejà laikà notikuschàs namsaimneeku sapulzes. Sihkaki pee tàm neuskaweschos, bet, sakarà ar 10. februara sapulzi, gribu wehrst namsaimneeku-rokpelnu usmanibu uz teem landim un winu panehmeeneem, kuru noluhks apwest masos laudis ap stuhri. 27. janwara sapulzê Sabulis usstahjàs ar preekschlikumu luhgt waldibu neissneegt nekahdus aisdewumus waj pabalstus tagadejai pilsehtas waldei un isdarit winas darbibas rewisiju. Sabuli atbalstija gan wina domu beedri un tee, kuri jau pratuschi tiktahl eedsihwotees, ka teem nekas netruhkst. Sabuls pats diwus gadus no weetas sehdeja pilsehtas apgahdibas nodalà kà waditajs. Kahdà kahrtà winsch pa teem 2 gadeem tik koschi usplauka, ka winu paschu, wina namu un dsihwokla eekahrtu wairs ne pasiht newar, — par to, domajams, daschs labs buhs jau dsirdejis. Toreis, kad pilsehtas saimneezibas rewisija pateescham bij nepeezeeschama, winsch gan sargajàs to peeprasit. Bet nu usreisi, kad winsch pilnigi isolets no pilsehtas saimneezibas, winsch „pazel sawu balsi" un wehletos pilsehtu waj drupàs sagraut. Teit komentari leeki. Un 10. februara sapulzê tad ari Sabulim un kompanijai isdewàs akzeptet 27. janw. preekschlikumus!

Mehs, pahrejee namsaimneeki, tomehr paleekam zeribàs, ka waldiba pilsehtas waldi pabalstis ari turpmak un darbs, kuru pilsehtas walde eesahkusi, kà eelu brugeschana un t. t., warès tikt turpinats, kas it sewischki no swara pilsehtas nomalu namsaimneekeem-strahdneekeem, kuri tapehz pilsehtas waldi atbalstis zik spehjams gan moralisti, gan materieli.

Daudsu namsaimneeku wahrdà

Namsaimneeks.

Atbildigais redaktors: Saeimas loz. A. Rudewizs.
Isdeweja: Latw. Soz.-Dem. Str. Part. Leep Org.

Olga Rosental,
lubdsu pasteiti man sawu tagadejo familijas wahrdu. Adr. zaur Marijas staziju L. S.

Balku u. maltas zirteji
waj dsig' isbrautschanai. Beet Petersona kantori, Jekaba eelà 2, no 10—2 deen.

Mebelu galdneeki
pee pastahwiga darba wajadsigi Stenderu eelà Nr 8, darbnica.

Mettè labu meitu
preeksch lihdsbrauktschanas us Preekuli. Peeteiktees war Bahrenu eelà 15, ds. 7, pee Joelson.

Pahrdod
ehwelbenk ar wedernumeem, leetotas durwis un logus, Salmu eela Nr. 20, pee Simneeka.

Lehti pahrdodams
Sirgs
— derigs lauzineekem, Miitu eelà 10.

Pahrdodama
leela lampa, sehnu un meitenu mehteli un behrnu slidas, Toma eelà Nr. 21, augsham.

Nami pahrdodami
1) Lilienfelda eelà Nr. 51, peder. M. Eidrigewitscham.
2) Alejas eela Nr. 49, peder. M Eidrigewitscham,
3) Augustes eelà Nr. 15, peder. M. Jerinkewitschai.
Tuwakas sinas pee R. Kronlaka, Lilienfelda eelà 35, no plkst 5—7.

Pehrku wezus welosipedus un wahzu niket naudu, 5 u 10 fen. Plawu eelà 10, ds. 2, katru deenu no 1—3.

Zeturtdeen, 7. februari, zelà pa Seelo, Airgonu un Peldu eelam
nosaudets
skuns ahdas B O A.
Pret pateizibas algu nodot Peldu eelà 45 ds. 1. No pahrdoschanas teek brihdinats

Sestdeen, 9. februari, wakarà
nosudis balts angoras (Sibirijas) **taksis.**
Kas to sinatu, luhdsu pret pateizibas algu paskuot Miitu eelà Nr. 8, ds. 6.

Tauteete
wehlas nopeeinà prezidas noluhkà eepasihties ar tauteescheem, ne jaunaleem par 30 g., neisslehdsot ari atraitnus bes behrneem. Ropeetni domatas wehstules luhdsu adreset Husaru eelà 31, ds. 6, pee Kalnrose.

3 braschi tautas dehli
— kopwezums 59 gadi, wehlas eepasihtees ar tautas seltenem. Adrese z. Preekuli, Pormsahtes kopmoderneezibo, sem Prahtigais Brihworahtigais un Ahrorahtigais.

2 tauteeschi
ar kapitalu, wehlas sarakstities nop. vol. ar lauzineezem, no 25—45 g., nekustama ihpaschuma mantineezem; atraines neteek isslehgtas. Wehstules adreset sch. awises kantori sem „Ropeetnais" u. „Prahtigais".

Wehlos pirkt
tenori (B) jeb altu (oS). Adrese: Aleksandra eelà Nr. 13, pee Skudischa.

Leepajas Tirgonu un Ruhpneeku
Kreditbeedriba
Kungu eelà 9, us Siwju eelas stuhra (Sakowska namà),
isdara wisas banku operazijas:
peenem noguldijumus, pret augsteem prozenteem,
aisdod pret droscheem wekseleem, prezem un obligazijam,
ispilda daschadus beebru usdewumus.
Atwehrta darbdeenàs no 10 lihdz 2 deenà un treschdeenàs no 6—7 wakarà.

Pawasaramesse
Karalautschos, Prusijà
17.—20. februari 1924. g.
wakassinas u. atlauju messes apmeklescha-nai bes maksas iesneeds messes reekschstahwis preeksch Leepajas
Otto Ruzinski,
Joschu lauk. 11, tahlr. 2-35

Latwijas Sozialdemokratiskàs Strahdneeku Partijas Zentralàs komitejas izdewums
Gada grahmata
Latwijas darba tautai
1924. gadam
ar kalendariju
Dabujama „Strahdneeku Awises" ekspedizijà, Helenes eelà Nr. 8.

Walsts Eerednu un Kalpotaju Kooperatiwa
kahrteja pilna beedru sapulze
teek sasaukta 24. februari sch. g., plkst 9 no rihta, Walsts Eerednu un Kalpotaju Kooperatiwa Kluba telpàs, Leelà eelà Nr. 1.
Deenas kahrtiba.
1) Pahrskats par 1923. g. un Rewisijas komisijas sinojums,
2) Pelnas sadalischana,
3) Budscheta peenemschana us 1924. g. 6 mehn.
4) Padomes lozekku wehleschanas,
5) Rewisijas komisijas wehleschanas,
6) Daschadi jautajumi.
Peesihme: Gadijumà, ja us noliktio sapulzi nesanahku peeteeksoschs beedru skaits, tad us statutu § 26. pamata, otra pilna beedru sapulze teek sasaukta tajà paschà deenà un tajàs paschàs telpàs, plkst. 10 no rihta, kura buhs pilnteesiga pee katra beedru skaita.
Gada pahrskatus beedri war sanemt, sahkot no 18. februara, Kooperatiwa weikalos. Walde.

Rigas zelojoschais Kino,
Kronu eelà Nr. 33.
Peldsamà deena! Peldsamà deena!
Sahtans
Deewa noladetais
Lai wiseem dotu eespehju scho leelisko filmu redset, zenas paseminatas.

Daudz laimes un dimdoschs urrà
lai atskan no Uhdena eelas lihdz Pawiljona eelai kà ussaukteem
Sch. Gutmaņa jkdsei
un
Ansim Klawa kgm
Wehlè N. gimene.

Manufakturists
— eestrahdajees spehks, wajadsigs leelakam usnehmumam. Rakstiskus peedahwajumus eesuhtit Leepajà, pasta kastite Nr. 8.

Usnehmumu un patehretaju
Kooperatiws „DARBS"
Kantoris Waksales eelà 35.
Usnemàs mahju wispahrejo remontu,
krahsoschanas, pahrbuhwes, kà ari
jaunbuhwes darbus,
Tuwakas sinas kantori, katru deenu no plkst. 4—7 wakarà.

Nosaudeti
8. sch. m. ejot pa Helenes, Graudu un Kurzahjas pr. 2 atslehgu slehdsames. God. atrodeju laipni luhdsu nodot sch. aw. ekip., Helenes eelà Nr. 8.

Modiste
peenem pasuhtijumus uz mehteleem, kostimeem un kleitem.
Turpat pasneedz rokdarbus par 1:0 rbl. mehnesi.
Mahzekles teek peenemtas katrà laikà
Indrika eelà Nr. 1, ds. 2
(Tomu eelas stuhri)

Leepajas Opera
Pilsehtas teatra ehkà.
Peektdeen, 15. febr., plkst. 8 wak.,
Leels baleta wakars.
Rigas Nazionalàs Operas baleta weesoschanàs.
Biletes no 25—175 rbl.
Direkcija.

Leep. Latw. Skatuwes Beedribas
Jaunais Teatris
Hagedorna eelà 4.
Treschdeen, 13. februari 1924. g., plkst. 8 wakarà
34. tautas israhde
3. reisi Leonida Andrejewa luga 4 zehl.
Tas, kuru plikè
Reschisora Gricha Lauberta sagatawojumà.
Zeturtdeen, 14. februari 1924. g., plkst. 8 wakarà
35. tautas israhde
5. reisi Franka Wedekinda trogedija 4 zehleenos ar prologu
Semes gars
Reschisora Alfreda Sommera sagatawojumà.
Eeejas maksa uz abàm israhdem no 5—30 rbl.
Biletes eepreekschpahrdoschana: E. Mihbelit ldses grahmatu weikalà, Seena tirgus Nr. 1, Isgl. kosp. „Kulturas Balss" grahm. weikalà, Graudu eelà 27.
Israhdes deenàs teatra kase buhs atwehrta no plkst. 5 p. p.
Direkcija.

Drukata pee A. Gutmana Leepajà, Helenes eelà Nr. 8